

Savjetodavna služba u biljnoj proizvodnji

Biotehnički fakultet - Trg Kralja Nikole bb, 81000 Podgorica

Tel: 020 206 713 Fax: 020 206 712

E-mail: extension-pg@t-com.me

SILIRANJE KUKURUZA

Na sjeveru Crne Gore u zavisnosti od vremenskih uslova siliranje kukuruza počinje sredinom septembra i ovih dana se privodi kraju.

Kukuruz je biljna vrsta koja ima dobru otpornost na sušu, ekonomično troši vodu i u uslovima suše može za razliku od ostalih biljnih vrsta doneti prinos.

Potreba kukuruza za vodom raste od sjetve, a najveće potrebe dostiže u ljetnjim mjesecima. Najviše vode zahteva u periodu

pred fazu metličenja, pa do kraja oplodnje. Ove godine u periodu sjetve imali smo veliki broj kišnih dana, zbog kojih je na nekim parcelama došlo do propadanja usjeva, pa i do druge sjetve kukuruza. Iako smo ove godine imali dosta sušnih perioda, prosječan prinos silaže i ove godine se kreće od 30-35t/ha.

Silaža predstavlja hemijski konzervisanu stočnu hranu biljnog porijekla. Danas je siliranje prisutno na velikim farmama, a posljednjih godina na sjeveru, naročito u bjelopoljskoj opštini, zbog intenzivnijeg razvoja stočarstva svake godine površine pod silažnim kukuruzom su sve veće.

Silažni kukuruz se najčešće ubira u fazi voštane zrelosti zrna.

Postoji niz prednosti zašto je dobro praviti silažu:

- Silaža je po hemijskom sastavu i hranljivoj vrijednosti veoma slična zelenoj hrani;
- Kukuruz za silažu se ubira ranije nego kad se gaji za zrno, što omogućava blagovremenu pripremu zemljišta i sjetvu ozimih kultura;
- Siliranjem zelenih biljaka postižu se manji gubici u hranljivim materijama (ugljenim hidratima, proteinima, vitaminama i mineralnim materijama) u odnosu na sušenje. Tako npr. pripremanjem sijena gubi se najčešće oko 25% (a ponekada i 30-40%) suve materije, dok pri siliranju svi gubici rijetko prelaze 10%;
- Gotovo svi procesi siliranja, kao i distribucije silaže životinjama, mogu biti potpuno mehanizovani;

Postoji niz faktora koji utiču na kvalitet silaže:

- ⤴ Osnovna mjera pri svakom postupku siliranja je što bolje sabijanje biljnog materijala u cilju istiskivanja vazduha, da bi na taj način omogućili da mlečna kiselina preovlada u siliranom materijalu jer je ona najefikasniji konzervans silaže.
- ⤴ Biljke treba ubirati u određenoj fazi razvića. Optimalna vlažnost za kabasta hraniva treba da je 65-70%, a za koncentrovana 33-38%. Previsoka vlaga, preko 80%, usloviće dobijanje silaže vrlo lošeg kvaliteta.
- ⤴ Za uspješno siliranje materijal treba da sadrži 6-10% šećera u odnosu na suhu materiju.
- ⤴ Bakterije mlečne kiseline se odlikuju veoma širokim temperaturnim intervalom u kome su aktivne u siliranom materijalu (5-55°C). Međutim, za dobijanje silaže dobrog kvaliteta temperatura u siliranom materijalu ne bi smjela da prelazi 35-38°C, jer pri većim temperaturama značajno rastu gubici u energiji i svarljivim proteinima, što dovodi do smanjenja hranljive vrijednosti siliranog materijala.

Izbor hibrida kukuruza za siliranje treba izvršiti u odnosu na nadmorsku visinu na kojoj će se gajiti. U brdskim regionima treba sijati hibride kraće vegetacije iz FAO grupe zrenja 100-400. Dok za neke ravničarske predjele mogu se koristiti i hibridi koji se odlikuju dužom vegetacijom i visokim prinosima, a to su hibridi FAO grupe zrenja od 500-700.

**Regionalni centar Bijelo Polje
Svetlana Bubanja Leković, dipl.ing.polj.**